

Grašu bērnu ciemata

2024./2025. gads

Neej tur, kur ved ceļš. Labāk ej tur, kur tā nav, un atstāj aiz sevis iemītu ceļu. /Ralfs Valdo Emersons/

Bijušā audzēkņa
Voldemāra liecība

Brīvprātīgo
klātbūtne

Suns terapeits

“ Pēc tevis paliks tas,
ko būsi devis. ”

Simone Veila, franču filozofe

Sazinieties ar mums
grasufonds@gmail.com

Lasiet par mums
www.grasufonds.lv
www.grasilatvija.blogspot.com

 **Grašu
bērnu ciemats**

 Caritas
Latvija

Nodibinājuma “Caritas Latvija”
Struktūrvienība
“Grašu bērnu ciemats”

Adrese

Grašu pils
Cesvaines pagasts
Madonas novads, LV-4871
Latvija

grasufonds@gmail.com
www.grasufonds.lv

Mērķis

Uzņemt un nodrošināt no sociāli nelabvēlīgām ģimenēm un bez vecāku gādības palikušos bērnus ar labiem apstākļiem, un nodrošināt pusaudžu un jauniešu dzīves prasmju un darba iemaņu apgūšanu.

Avīzes redakcija

Galvenā redaktore: Sandra Stade
Teksts: Sandra Stade un
Kristofs Aleksandrs
Foto no Grašu bērnu ciemata arhīva.
Tipogrāfija: SIA Erante

Pirms 30 gadiem Grašu bērnu ciemats uzņēma savus pirmos audzēkņus - 6 un 9 gadus vecos bērnus. Sagaidīja viņus nelielā mājiņā laukos, ar ļoti pieticīgu iekārtojumu, bez tekoša ūdens un citām priekšrocībām.

1995. gada septembrī atklātais Grašu bērnu ciemats ir pieaudzis gan savā apjomā - šodien tajā ir aptuveni desmit ēku divdesmit hektāros, gan uzņemšanas kapacitātē, vienlaikus saglabājot cilvēcisko dimensiju, kur katrs bērns ir īpašs, ar savu vārdu, pagātni un nākotnes redzējumu. Šeit katrs var atrast savu vietu un attīstīt personību.

Šī gada avīzē mēs vēlamies parādīt, cik svarīgs ir katra cilvēka atbalsts, cik būtiska loma ir dažādām Eiropas apmaiņas programmām un dažādu speciālistu iesaistei.

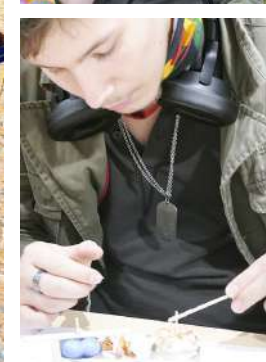
Starpkultūru attiecības ir iezīmējušas šīs iestādes DNS jau no pašiem pirmsākumiem. Bērniem tikušas piesaistītas viesģimenes Francijā, kas bieži, jau pieaugušie esot, turpina būt viņu tuvākie cilvēki. Bijušais audzēknis Voldemārs tam ir lielisks piemērs. Šobrīd viņš ir lielās pārdomās, kur un kā veidot savu nākotni.

Pirms 25 gadiem kādā no franču skautu grupām bija puisis, kuru šī vieta ļoti uzrunāja. Tagad viņš ir 4 bērnu tēvs un kopā ar savu ģimeni kļūva par viesģimeni vienam no mūsu pusaudžiem. Stafetes kociņš nodots tālāk.

Mēs regulāri uzņemam brīvprātīgos un mācību iestāžu praktikantus no Francijas, šo gadu laikā to skaits sasniedz 1200. Katrs no viņiem dod nenovērtējamu artavu. Bērnam biežāk ir iespēja pavadīt privilēģētu laiku ar kādu pieaugušo, iemācīties svešvalodu, spēlēties, dzirdēt jaunu cilvēku pieredzi.

Mūsu spēks ir tajā, ka katrs atbalstītājs, viesģimene, brīvprātīgais vai praktikants ienāk ar savām dzīves vērtībām, talantiem, zināšanām un sirds siltumu. Esam pārliecināti, ka tas mūsu bērniem dos iespēju vieglāk izvēlēties savu dzīves ceļu un iemācīties dažādas vērtības. Paldies jums visiem par to !

Sandra Stade
Nodibinājuma "Caritas Latvija"
struktūrvienības "Grašu bērnu ciemats" vadītāja

Eiropas jaunieši Grašos

Camille un Ninon, divas jaunietes no Francijas mācību praksē Grašos

Eiropas ERASMUS apmaiņas programmas ietvaros Camille un Ninon, 18 un 19 gadus vecas jaunietes, 2. kursa studentes Audzinātāju programmā, 10 nedēļas izgāja mācību praksi Grašu bērnu ciematā. Jaunietes atzīst, ka jau no pirmās prakses dienas saskārās ar diezgan atšķirīgu aprūpes sistēmu nekā to, kādu līdz šim bija novērojušas līdzīgās iestādēs Francijā.

Grašu audzinātāja ir kā mamma

Franču jaunietes jo īpaši atzīmē Grašu audzinātāju un bērnu ciešās attiecības. Audzinātājas bērniem ir kā mammas, šeit tiek izrādīta pieķeršanās, jūtama emocionāla saikne bērnu un atbalsta personu starpā. Bērni bieži pienāk pie audzinātājas, apķeras, vēlas, lai samīļo. Šī pieeja ir pretstatā tam, ko Camille un Ninon zina par franču aprūpes sistēmu, kur robeža starp audzinātāju un bērnu ir strikti novilkta un pieķeršanos nedrīkst izrādīt.

Vēl viena pieeja pusaudžu riskantai uzvedībai

Camille un Ninon ir novērojušas, ka darbinieki stingri iestājas pret smēķēšanu audzēkņu vidū, bet tam ne vienmēr ir rezultāts. Jaunieši zina, ka šī viņu atkarība netiek pieņemta un dara to slepus. Camille stāsta, kā divpadsmit gadīgais Einārs mēģināja smēķēt, lai viņu nepieķertu. Jauniete ātri saprata viņa nodomu un nevis aizrādīja, bet izvēlējās viņu pavadīt, tanī brīdī piedāvājot uzsākt kādu spēli. Zēns jutās ieinteresēts un aizmirsa savu sākotnējo ideju. Drīz pēc tam Einārs viņai pateicās un lūdza palīdzēt, kad nākamreiz izjutīs tādu pašu kārdinājumu. Šis brīdis Camille bija īpaši pārsteidzošs, jo viņa sajuta zēna uzticību.

Pateicoties šai mijiedarbībai, Camille un Ninon saprot, cik svarīga ir niansēta un saprotoša pieeja pusaudžu uzvedībai. Viņas redz, ka sods reizēm tikai pastiprina problemātisku uzvedību.

Līdzdalība, pieķeršanās, uzticēšanās

Emocionālā saikne, kas izveidojās starp bērniem un abām jaunajām praksē esošajām audzinātājām, ir jūtama. Ninon aizkustināti stāsta, kā prakses sākumā bērni ar viņām bija kautrīgi un nedroši. Paejot vien dažām nedēļām, šie paši bērni skrēja viņām pretī, lai apķertos apkārt, tiklīdz viņas pārkāpa mājas sliekšni. Šie līdzdalības un pieķeršanās brīži viņām atklāj, cik liela nozīme attiecībās ir cilvēcībai.

Šīs starptautiskās prakses bagātina profesionāli un emocionāli gan jaunus praktikantus, gan mūs kā uzņemamo organizāciju. Camille un Ninon demonstrēja iztēli, dinamismu un atvērtību pret dažādām izglītības praksēm. Šī pieredze pastiprina mūsu vēlmi turpināt arī nākotnē uzņemt praktikantus.

Jau 3 gadu mēs uzņemam divus brīvprātīgos francūžus Eiropas civilā dienesta ietvaros.

Antonin un Noe ieradās Grašos septembrī uz 8 mēnešiem. Abi ir 23 gadus veci, viņu dzīvesceļš ir atšķirīgs. Antonin ir mācījies psiholoģiju, bet Noe ir datorinženieris. Līdz šim viņi nebija ikdienā rūpējušies par bērniem, bet viņu motivācija, iejūtība un labsirdība ir īsta dāvana mūsu bērniem. Jāatceras, ka mūsu bērni bieži savās ģimenēs ir piedzīvojuši vardarbību gan vecāku starpā, gan pret sevi. Ļoti bieži tieši tēvi ir bijuši agresori, kas bērniem ir licis nostāties mammas pusē un vīrieti uzskatīt par draudu. Brīvprātīgo klātbūtne šiem bērniem dos citu priekšstatu. Vīrietis var būt mierīgs, ieinteresēts darboties un kopā pavadīt laiku, no viņa nav jābaidās.

Voldemārs

(35 gadi),

šefpavārs Laplanjas

slēpošanas trasē Francijā.

Nākotnes plāni

34 gadus vecais Voldemārs Francijā dzīvo kopš 2007. gada, vienpadsmit gadus strādājis Laplanjas restorānā "Le hors piste", kur sācis kā šefpavāra māceklis mācību prakses laikā. Tagad viņš ir restorāna galvenais šefpavārs. Šeit arī gatavojis ēst Latvijas biatlonistiem un skeletoņa pārstāvjiem. Taču dzīvē, kā stāsta pats Voldemārs, ir gaidāmi pārsteigumi. Beidzot satīcis meiteni. Dace daudz ko mainījusi viņa dzīvē.

Voldemāra līdzšinējais dzīves gājums ir labs piemērs karjeras veidošanai ēdināšanas jomā. Jaunietis sākotnēji mācījās asociācijā "Dzīvesprieks" Kurzemes pusē, kas viņam deva labu pamatu. Pateicoties tam, ka zēns jau no agras bērnības ciemojās viesģimenē Francijā, viņš bija labi apguvis franču sarunvalodu un varēja plānot mācību turpināšanu Francijā. Eiropas partnerības ietvaros viņš uzsāka mācības 3 gadīgā programmā CFA skolā Vandē novadā Francijā.

Ar interesi apguvis pavārmākslas pamatus, pateicoties restorāna saimniekiem, kuri viņu pieņēma praksē, Voldemārs ieguva ne vien lielu pieredzi, bet sajuta īpašo pavāra profesijas garšu. Mācību laikā jauniešiem bija iespēja praktizēties Skotijā un Portugālē, pēc tam arī dažādās vietās Francijā. Nokļūstot Laplanja slēpošanas kūrortā, apņēmīgo puisī ievēroja restorāna saimniece Fabienne. Voldemārs uzreiz nokļuva restorāna virtuvē un šefpavāra uzraudzībā sāka gatavot ēst daudzajiem kūrorta apmeklētājiem (40 vietas restorāna zālē, 130 uz terases). Bija jāapgūst tradicionālie Savoja kalnu novada ēdieni.

Vasarā, kad kūrorts ir slēgts, Voldemārs tajā strādā, veicot citus darbus – apkopj sniega pūtējus, piedalās

celtniecības darbos, nodrošina tirdzniecību veikaliņos, veic dažādus nelielus palīgdarbus.

Viņš turpina regulāri atgriezties Latvijā, vienmēr atbrauc ciemos uz Grašiem, nekad neatsaka draugiem pagatavot kādu gardu maltīti.

Voldemārs Grašos ieradās 1996. gadā 6 gadu vecumā. Viņš atceras, ka bijis ļoti priecīgs, atbraucot uz jaunu vietu. Voldemārs stāsta, ka atmiņas par dzīvi sākoties tieši no šī brīža.

Kāda ir tavas pirmās bērnības atmiņas?

Neaizmirstama atmiņa: pirmo reizi dzīvē tika svinēta mana dzimšanas

diena. Es joprojām atceros savu dāvanu: ābolu un pildspalvu, kas paslēpti mīkstajā rotaļlietā. Ļoti spilgtas atmiņas saistītas ar manu viesģimeni Francijā. Es tur vienmēr esmu juties kā savā ģimenē.

Kāpēc tu dzīvo Francijā?

Pirmkārt, esmu ļoti pieķēries Francijai. Man paveicās, ka uz Franciju sāku doties jau agrā bērnībā. Mani tur sagaidīja ģimene, ar kuru joprojām esam ļoti tuvi. Pat tagad, manā vecumā, ģimenes vecāki Anne-Cécile un Géraud sniedz atbalstu manā ceļā, manās izvēlēs un manos lēmumos. Man tiešām ir ļoti paveicies.

Kādu redzi savu tālāko karjeru, kādi ir tavi plāni?

Vēl pirms dažiem mēnešiem, pateicoties savai pieredzei, man bija sajūta, ka varētu Francijā atvērt savu restorānu un darīt to kopā ar savu otru pusīti. Tad satiku Daci, kura strādā Rīgas pašvaldībā. Mēs esam ļoti laimīgi un nopietni domājam par kopīgu nākotni. Līdz ar to mani sākotnējie plāni noteikti mainīsies. Dace Latvijā, es Francijā: tas nebūtu viegli! Šoziem vēl pēdējo sezonu strādāšu Laplanjas kūrortā. Tuvākos mēnešus abi uzskatām par brīdi, kad kalt nākotnes plānus, saskaņot vēlmes par to, vai turpmāk abiem dzīvot Francijā vai Latvijā. Tūkstoš jautājumu, uz kuriem būs abiem kopā jāatbild. Aizraujoši!

Suns terapeits

Jau sešpadsmit gadus divas reizes gadā Grašos ierodas psihoterapeits Roland Blaquart.

Viņš tiekas individuālā nodarbībā ar katru bērnu, pateicoties vadītājas Sandras sinhronajam tulkojumam. Šo nodarbību laikā tiek izmantoti dažādi palīg līdzekļi: zīmējumi, mazas figūriņas un ikdienas priekšmeti, kas ļauj attēlot reālas dzīves situācijas. Šeit ir piemērs intervijai ar septiņus gadus vecu zēnu Jāni (vārds un situācija mainīta), kura tēvs tika apcietināts un nosūtīts uz cietumu. Rolands ārstnieciskos nolūkos pārmaiņus izmanto zīmēšanu un lomu spēli, lai traumatisko notikumu secība strukturētos bērna smadzenēs.

Rolands: Vai vari man uzzīmēt zīmējumu?

Jānis zīmē māju, zīmējumā viss ir pelēks.

R: tu neizmantosi krāsas?

J: Nē, krāsu nebūs.

R: Vai nevēlies kaut ko pievienot savam zīmējumam?

J: Nē, nekas cits nebūs.

R: Kur atrodas šī māja?

J: Tā ir Rīgā.

Sastopoties ar Jāņa klusēšanu, Rolands paļaujas uz lomu spēles nozīmīgumu un priekšā uz galda izvieto māju un dažādas figūriņas – tēti, mammu, brāļus, māsas, zēnu pašu. Viņš izmanto arī policista tēlu, kurš ierodas pie tēva, lai ieliktu cietumā, ko attēlo ar nelielu barjeru (skatīt fotogrāfiju).

Jānis zina, ka viņa tēvs cietumā atrodas zādžības dēļ. Zēns atzīst, ka zagt nav labi. Terapeitiskā darba galvenais uzdevums ir tas, lai Jānis neuzņemtos atbildību par notikumu, kā arī lai viņam nebūtu kauns par tēti. Tas ir sarežģīts process. Izmantojot mazās figūriņas, Rolands rekonstruē nesenos notikumus līdz Jāņa un viņa brāļu un māsu ievietošanai Grašu bērnu ciematā. Viņš parāda, ka tagad bērni ir Grašos un būs drošībā.

Rolands notikuma vietai pievieno suni, paskaidrojot Jānim, ka šis suns ir ļoti gudrs un prot runāt. Suns varētu pateikt tētim visu to, ko Jānis gribētu.

Sākumā bērnam šķiet, ka Rolands joko, bet tad saprot, ka tas ir nopietni un iesaistās lomu spēlē.

Lai sāktu dialogu, Rolands palīdz Jānim runāt ar suni: "Tēt, kā tev iet?"

Es gribētu saņemt no tevis kādu ziņu."

Pēc tam Rolands pārvieto suni no bērnu ciemata uz cietumu. Notiek saruna starp suni un tēti. Tad suns atgriežas, lai atstāstītu Jānim tēta teikto.

Rolands jeb "Suns": tētis stāsta, ka cietumā dzīvot ir grūti, bet viņš priecājas, ka tu esi laimīgs Grašos.

Dialogs turpinās pēc vairākiem suņa gājieniem šurpu turpu starp cietumu un Jāņa jaunajām mājām Grašos.

Rolands jeb "Suns": tētis vēlētos tev lūgt piedošanu un pateikt, ka viņš tevi mīl.

Jānis sunim: Ej pasaki tētim, ka arī es viņu mīlu.

Pateicoties "terapijas sunim", Jāņa dzīvesstāsts viņa galvā tiek strukturēts tā, lai zēns turpmāk nenesu atbildību par situāciju savā ģimenē. Pieņemot realitāti, Jānim tagad būs vieglāk sadzīvot ar savu dzīves pieredzi.

Šis ir tikai neliels piemērs, kā bērnam palīdzēt vieglāk pieņemt savu situāciju. Bieži nepietiek tikai ar vienu reizi, strukturēšana jāturpina veikt vēl un vēl.

Jaunumi

Pavasārī ar mums sazinājās Vācijas katoļu organizācija Bonifatiuswerk, kura atbalsta projektus Vācijā, Ziemeļeiropā un Baltijas valstīs ar misiju un mērķi "Nevienam nevajadzētu ticēt vienatnē." Viņi piedāvāja iesniegt projektu Grašu bērnu ciemata atbalstam. Tā rezultātā mēs varējām veikt mēbeļu nomaiņu vairākās bērnu dzīvojamās istabās, kā arī veikt remontdarbus pilngadīgo jauniešu dzīvokļa virtuvē un vannas istabā.

Projekta ietvaros tika veidots video sižets par Grašu bērnu ciematu (<https://www.youtube.com/watch?v=6cXOOOVu2h4>). Pēc šī sižeta publicēšanas Vācijā organizācijas dalībnieki un atbalstītāji turpināja ziedošanu. Saziedotie līdzekļi tika novirzīti bērnu spēļu laukumu paplašināšanai un uzlabošanai. To paredzēts izveidot 2025. gada pavasarī.

Mēs esam ļoti pateicīgi par šiem ziedojumiem, jo tie ļāvuši uzlabot bērnu ikdienu. Skaistas telpas un sakopta vide ir būtiski elementi bērnu izaugsmei un pasaules redzējumā.

Bijušo audzēkņu klātbūtne

Mēs vienmēr esam priecīgi, saņemot ziņu, kurā kāds no bijušajiem audzēkņiem dalās ar jaunumiem – kļuvis par mammu vai tēti bērniņam, lūdz padomu, kā palīdzēt savam nu jau izaugušajam bērnam, kurš pusaudzū vecumā vēlas darīt blēņas.

Šajā gadā vairāki no jauniešiem apciemojuši mūs klātienē. Tie katru reizi ir kā svētki un pārliecība, ka esam labi padarījuši darbu. Ir prieks, ja atbrauc vienas ģimenes visi brāļi un māsas, kuri ikdienā dažādu iemeslu dēļ nesatiekas. Ar lepnumu klausījāmies, ka vienas ģimenes 3 nu jau pilngadīgie jaunieši kopā rūpējas par savu mammu, kurai ir garīga saslimšana un līdz ar to daudz un dažādu problēmu. Bijām pateicīgi, kad viena no jauniešiem, kura, atgriezusies Latvijā uz vairākiem mēnešiem, pieteicās atbraukt palīgā dažādos sadzīves darbos.

Kad jaunieši izaug, tad mūsu starpā veidojas pilnīgi citas attiecības. Viņi kļūst pieauguši, apzinās dzīves vērti-

bu, paši sāk veidot ģimenes, saskaroties ar dažādām grūtībām. Tanī brīdī

esam ļoti līdzīgās situācijās un katrs varam dalīties ar savu pieredzi.

Būsim pateicīgi
par jebkura veida un
apmēra atbalstu.
Mēs visi kopā varam
paveikt labu darbu –
dot drošību un
uzticību, radīt ģimenisku vidi,
ticēt un sniegt mīlestību tiem,
kuriem tā visvairāk ir
vajadzīga.

Sazinieties ar mums e-pastā:
grasufonds@gmail.com

Atbalstiet Grašu bērnu ciematu!

Jūs varat...

- ... kļūt par viesģimeni vai Grašu bērnu ciemata draugu, apciemojot bērnus brīvdienās, kopīgi pavadot laiku un daloties pieredzē.
- ... iepazīstināt bērnus ar savu talantu mūzikā, mākslā, gastronomijā, sportā, dejā, fotografēšanā un iemācīt viņiem dažādas iemaņas.
- ... palīdzēt organizēt bērnu ekskursijas.
- ... kļūt par mentoru kādam no vecākajiem jauniešiem, kuri vēl tikai meklē savu dzīves ceļu.
- ... bērniem dot iespēju piedalīties kādā radošā vai kristīgā nometnē.
- ... ziedot bērnu ciematam nepieciešamas lietas.
- ... ziedot naudas līdzekļus.

Ziedojumu kants:

Saņēmējs:

Nodibinājums "Caritas Latvija"

Reģistrācijas Nr 40008086191

Adrese: Grašu pils, Cesvaines pagasts,
Madonas novads LV4871

Bankas:

Luminor Bank AS

RIKOLV2X

LV93 RIKO 0000 0800 21588

SEB banka

UNLALV2X

LV92 UNLA 0030 9004 67753

Nodibinājuma "Caritas Latvija"
struktūrvienība "Grašu bērnu ciemats"
ir sabiedriskā labuma organizācija
(FM lēmums Nr 196)